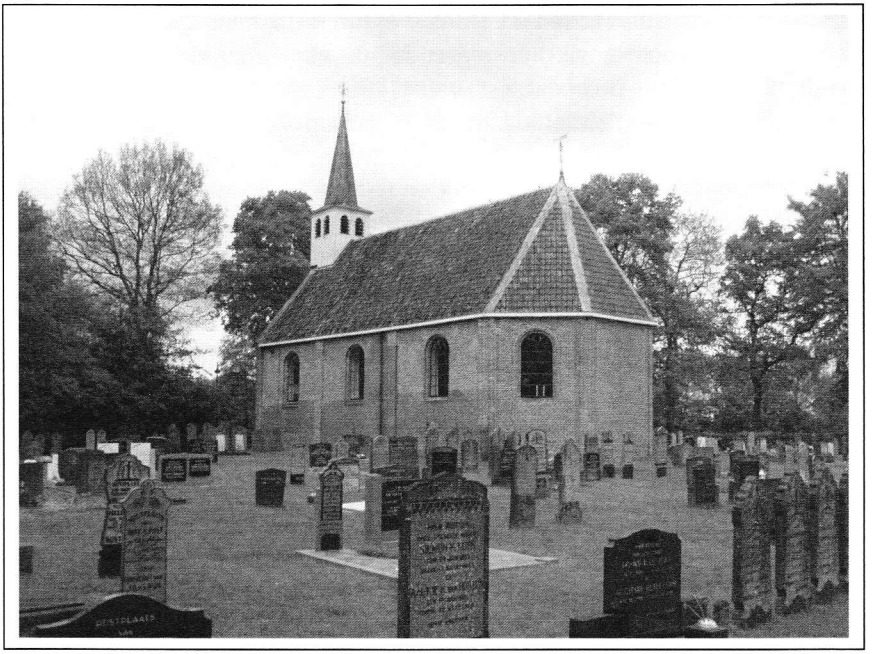

KERK VAN SCHUREGA

Geschiedenis

De kerk van Schurega valt niet meteen op wanneer je op de Schoterlandse weg rijdt. Zij staat wat achteraf, maar wanneer men langs de lijkweg (oude naam) of kerklaan (moderner) gaat, komt men bij het eenvoudige, maar mooi in verhoudingen zijnde 18e eeuwse kerkje.

Het gebouw is geplaatst tegen de grens met het dorp Jubbega. In de 15e eeuw hebben beide parochies elk hun eigen zelfstandigheid gehad, met ook een eigen kerk. Uit een belastinglijst van 1408 blijkt dat de beide dorpen kerkbelasting moesten afstaan aan de bisschop van Utrecht, Frederik van Blankenheim.

Voor de reformatie meldden beide dorpen aan de bisschop dat ze één nieuwe kerk willen bouwen, omdat de twee oude in verval zijn. De beide dorpen zijn dan eigenlijk al een duodorp geworden. Kort voor 1580 is de nieuwe kerk klaar gekomen, die was gebouwd op een andere locatie dan de vorige. Waar dat precies was is onduidelijk.

Met de bouw van de huidige kerk werd in 1713 begonnen met steun van de grietman van Schoterland, Martinus van Scheltinga. Boven de ingang van de kerk is een steen met de wapenschilden van zijn familie en van die van zijn vrouw (dezelfde familie) ingemetseld.

Bij restauratiewerkzaamheden in 1995 zijn er nog restanten gevonden van de zestiende - eeuwse kerk.

Exterieur

De kerk is opgebouwd van rode baksteen. In een kasboek 1710-1771 van de kerkvoogden van Jubbega en Schurega is o.a. te lezen dat er 1120 gulden voor geleverde steen en kalk is betaald. In de muren verstevigd met steunberen, zitten rondbogige vensters. De oostkant is dicht. Het dak is bedekt met donkere dakpannen. Oorspronkelijk kostte de dakbedekking in 1713 een bedrag van 172 gulden en 10 stuivers.

Op de oostkant van het dak staat een windvaan met het jaartal 1995, toen het gebouw na een restauratie werd opgeleverd. Het oorspronkelijke haantje keerde niet terug.

De kerk is nu omgeven door een groot en mooi onderhouden kerkhof.

Toren (tje)
De toren met spitse naald, is nog niet zo oud en werd pas in 1920 aan de westkant op de kerk geplaatst. In 1951 is de spits van de toren na een brand weer hersteld.
Tot 1915 stond er een klokkenstoel. Er is in het archief een rekening uit 1722 gevonden waarin vermeld staat dat er aan Hendrik Jacobs 12 gulden betaald is voor het houwen van een boom tot "Clockhuis". Arbeiders en boeren kregen bij het opzetten van het klokkenstoel jenever, waarvoor 2 gulden en 12 stuivers werd betaald. De klok van het voormalige klokhuis hangt nu in de toren.

Interieur
Bij binnenkomst vallen meteen de *preekstoel* en de *wandborden* op. Het is het enige oude meubilair van de kerk. Op het ruggenschot van de *kansel* is een standerdmolen gesneden, met daarboven een zespuntige ster met in het midden een knop voor de baret van de predikant.
Aan de zijkanten van het ruggenschot zijn versieringen aangebracht. Over de molen bestaan vermoedens dat die symbool staat tot aandenken aan dominee van der Molen, die aan het einde van de 17de eeuw de gemeente leidde. Hij was een vooraanstaand persoon, die o.a. rector van de Latijnse school in Joure was geweest en in 1702 lid was van de provinciale synode in Dokkum.
Soms hadden predikanten medezeggenschap bij het inrichten van een kerkinterieur. Het kan ook zijn dat er verband bestaat met de graanmolen van Hoornsterzwaag. Dat dorp maakte ook deel uit van dezelfde gemeente. Op de *preekstoel* ligt een jonge Statenbijbel uit 1864.
Aan de wanden hangen twee mooie geschilderde *gedenkborden* met opschriften over Daniël de Blocq van Scheltinga, met zijn wapen. Op de ene staat geboren 1704 en gestorven in 1781.
De vloer is bekleed met oude estrikken en plavuizen.
Omdat de kerk in 1972 in beheer is gekomen van de Stichting Alde Fryske Tsjerken en er twee maal per jaar liturgische diensten gehouden worden, is het meubilair aangepast aan de doelstelling die het gebouw nu heeft. Een van de doelstellingen is culturele activiteiten, in de vorm van exposities.
Sinds 2001 kan er ook officieel (voor de wet) worden getrouwd.

Orgel
In de kerk heeft nooit een orgel gestaan. Nu bevindt zich er een kabinetorgel uit de kerk van Ter Idzard, die gerestaureerd wordt. Sinds 2005 is dit kabinetorgel aan de kerk in Schurega in bruikleen gegeven. Het orgel wordt soms gebruikt bij begrafenissen, trouwerijen, en andere activiteiten.

Literatuur:

- Henk de Haan, Uit de historie van de kerk van Jubbega-Schurega (herziene uitgave in eigen beheer uit 2008) en de daar genoemde bronnen.
- S. ten Hoeve, Friese preekstoelen. Leeuwarden, 1980.
- Internetpublicaties

Artina Gildemacher-Oppenhuizen, 3 oktober 2009